

3. 3. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K zahájení exekuce na základě notářského zápisu obsahujícího podmínku

Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti je v praxi relativně často používaným exekučním titulem. Posiluje postavení věřitele, který nemusí absolvovat nákladné a často velice zdlouhavé nalézací soudní řízení, aby se domohl svých práv a může rovnou přistoupit k exekuci. Zahrnutí některých ujednání do notářského zápisu mu však může tuto cestu zkomplikovat.

Právní úprava

Notářský řád upravuje **tři druhy notářských zápisů se svolením k vykonatelnosti**. První je upraven v § 71a odst. 1 notářského řádu, podle nějž notářský zápis o právním jednání, ve kterém se účastník zaváže splnit peněžitý dluh vyplývající ze zakládaného závazkového právního vztahu právním jednáním, o kterém je notářský zápis, může obsahovat svolení zavázaného účastníka, aby byl podle tohoto zápisu nařízen a proveden výkon rozhodnutí (vedena exekuce) a aby byl takový notářský zápis exekučním titulem, jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní. Dlužník tedy **dává svolení k vykonatelnosti již v hmotněprávním jednání, jímž se závazkový právní vztah zakládá a které se tak stává exekučním titulem**.

Druhý je upraven v § 71a odst. 2 notářského řádu, podle nějž notářský zápis o právním jednání, kterým je uznání peněžitého dluhu, může obsahovat svolení zavázaného účastníka, aby podle tohoto zápisu byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí (vedena exekuce) a aby byl takový notářský zápis exekučním titulem, jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní. Dlužník tedy **dává svolení k vykonatelnosti v jednostranném hmotněprávním jednání, jímž svůj již existující závazek uznává a které se stává exekučním titulem**.

Tyto typy notářských zápisů se svolením k vykonatelnosti byly do notářského řádu doplněny tzv. souhrnnou novelou občanského soudního řádu (zákonem č. [7/2009](#) Sb.). Do té doby upravoval notářský řád pouze zápis se svolením k vykonatelnosti „přesunutý“ dnes do § 71b, podle jehož odstavce 1 notář sepíše na žádost notářský **zápis o dohodě, kterou se účastník zaváže splnit pohledávku** nebo jiný nárok druhého účastníka vyplývající ze závazkového právního vztahu, v níž svolí, aby podle tohoto zápisu byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí (vedena exekuce) a aby byl takový notářský zápis exekučním titulem, jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní. Tato dohoda narozdíl od notářského zápisu podle předchozího ustanovení **předpokládá závazkový právní vztah mezi účastníky (dlužníkem a věřitelem) založený (samostatným) hmotněprávním jednáním**. Sama hmotněprávním jednáním není, byť není vyloučeno, aby toto hmotněprávní jednání bylo

obsaženo v témže notářském zápise. Jeho první část by pak obsahovala hmotněprávní jednání, například smlouvu o půjčce a druhá část dohodu o přímé vykonatelnosti obsahující závazek ke splnění pohledávky ze smlouvy o půjčce.

Hmotněprávní jednání se svolením k jeho vykonatelnosti, o němž je sepsán notářský zápis podle § 71a odst. 1 notářského řádu, může stejně jako každé hmotněprávní jednání obsahovat podmínky a další vedlejší ujednání. Závazek dlužníka tak může být podmíněn poskytnutím plnění ze strany věřitele apod. Podmínky může obsahovat též dohoda ve smyslu § 71b notářského řádu. Vzhledem k tomu, že nejde o hmotněprávní jednání a tato možnost proto nevyplývá z hmotněprávních předpisů (občanského zákoníku), výslovně to stanoví odstavec 3 tohoto ustanovení. Vzhledem k tomu, že dohodu lze uzavřít i ohledně plnění budoucí pohledávky, podmínka může spočívat například v tom, že dlužníkovi (povinnému) budou skutečně poskytnuty prostředky, v jejichž vrácení má pohledávka spočívat.

Při zahájení exekuce na základě notářského zápisu je stejně jako u jiných exekučních titulů nutné aplikovat § 43 odst. 1 exekučního řádu, podle nějž lze při vázání povinnosti uložené exekučním titulem povinnému na splnění podmínky nebo na splnění vzájemné povinnosti oprávněného exekuci zahájit jen tehdy, **prokáže-li oprávněný, že se podmínka splnila nebo že sám svou vzájemnou povinnost vůči povinnému již splnil**, popřípadě je připraven ji splnit. V souladu s odstavcem 2 je třeba splnění podmínky nebo vzájemné povinnosti **doložit listinou vydanou nebo ověřenou státním orgánem** přiloženou k exekučnímu návrhu, jelikož exekuce je zahajována bez ústního jednání.

Právní názory Nejvyššího soudu ČR

Rozsahem, co vše je třeba listinou vydanou nebo ověřenou státním orgánem či notářem doložit, se zabýval Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí spis. zn. 20 Cdo 3334/2012 ze dne 28. února 2013. V dané věci byl sepsán notářský zápis o dohodě se svolením k vykonatelnosti ve smyslu dnešního § 71b notářského řádu, v níž se dlužník (v daném řízení povinný) zavázal splnit pohledávku věřitele (oprávněného) ze smlouvy o půjčce ve smyslu starého občanského zákoníku uzavřené ve stejný den, **pokud mu bude tato půjčka poskytnuta**. Předmětné prostředky přitom byly povinnému poskytnuty až následně bezhotovostním převodem na jeho účet, čímž byla teprve smlouva o půjčce vzhledem k její reálné povaze uzavřena.

Soudy při rozhodování o zastavení exekuce (podle tehdejší právní úpravy) poukázaly na zmíněný § 43 exekučního řádu a po oprávněném požadovaly mj. předložení **listin vyhovujících tomuto ustanovení o předání finančních prostředků povinnému**. Vzhledem k tomu, že oprávněný tyto listiny (ve formě požadované soudy) nepředložil, exekuce byla zastavena.

Nejvyšší soud ČR ovšem při přezkumu rozhodnutí o zastavení exekuce dospěl k opačnému závěru na aplikaci § 43 exekučního řádu. Vyšel z toho, že dohoda oprávněného s povinným obsažená v předmětném notářském zápise se svolením k vykonatelnosti (dnes jde o dohodu podle § 71b notářského řádu) **nemá hmotněprávní povahu**, takže nemá za následek vznik, změnu nebo zánik práv a povinností založených smlouvou o půjčce. Pak ovšem **nelze zmíněnou podmínku (poskytnutí půjčky) považovat za podmínku ve smyslu § 36 starého občanského zákoníku (§ 548 nového občanského zákoníku) a požadavek § 43 exekučního řádu se neuplatní**. Oprávněný proto nemusí poskytnutí půjčky prokazovat listinami vydanými nebo ověřenými státním orgánem či notářem.

O rok později posuzoval tutéž otázku jiný (tříčlenný) senát Nejvyššího soudu ČR, a jelikož dospěl k názoru odlišnému, věc předložil v souladu se zákonem o soudech a soudcích velkému senátu občanskoprávního a obchodního kolegia. Po skutkové stránce šlo o takřka totožný případ. I zde se

jednalo o plnění závazku ze smlouvy o půjčce, která byla poskytnuta po sepsání notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti takřka shodného znění, jelikož jej sepsala tatáž notářka. Rovněž velký senát se při posuzování věci od předchozího právního názoru odchýlil a v rozhodnutí spis. zn. 31 Cdo 2184/2013 vyslovil právní názor, že **obsahuje-li dohoda oprávněného a povinného obsažená v notářském zápisu se svolením k vykonatelnosti** (v současném znění podle § 71b notářského řádu) **ujednání, že dlužník se zavazuje splnit pohledávku, pokud mu bude poskytnuta půjčka, jde o podmínku ve smyslu § 36 odst. 1 starého občanského zákoníku, jejíž splnění je třeba prokázat způsobem stanoveným v § 43 exekučního řádu.**

Závěr

S právním názorem velkého senátu lze jistě souhlasit, byť se s ním většina jinak poměrně obsáhlého odůvodnění jeho rozhodnutí mívá. Exekuční řád v § 43 brání zahájení exekuce v případě, že se rozhodnutí nebo jiný exekuční titul dosud nestal vykonatelným. Vykonatelnost přitom může nepochybně odložit i podmínka ve smyslu § 71b odst. 3 notářského řádu. K tomuto závěru však není třeba, aby byla dohoda ve smyslu tohoto ustanovení hmotněprávním jednáním. Obdobně nárok na náhradu nákladů řízení má základ v procesním právu, a přesto se na něj aplikuje hmotněprávní úprava zániku závazku, postoupení pohledávek apod.

Na druhou stranu nepochybně může značně omezit použitelnost notářského zápisu ve smyslu § 71b notářského řádu přinejmenším u budoucích pohledávek. V prvním zmíněném případě, kdy Nejvyšší soud ČR dospěl k opačnému závěru, soudy s ohledem na jednoznačné znění § 43 exekučního řádu odmítly jako důkaz o poskytnutí půjčky dostatečný ve smyslu tohoto ustanovení potvrzení banky oprávněného o poukázání částky na účet povinného, jelikož nešlo o listinu vydanou či ověřenou státním orgánem nebo notářem. V judikatuře a odborné literatuře nabízená alternativa v podobě rozsudku o žalobě na určení předmětné skutečnosti je samozřejmě přinejmenším zdlouhavá a nákladná. Neméně nepraktické je též například sepsání notářského zápisu o osvědčení skutkového děje ve smyslu § 79 notářského řádu spočívajícího v odnesení prostředků do banky a jejich vložení na účet povinného nebo provedení příslušné operace v aplikaci internetového bankovníctví. Soudní exekutor přitom zřejmě nemůže pro účely zahájení exekuce nařídit ústní jednání, v jehož průběhu by bylo možné splnění podmínky prokazovat jinými důkazy.

Mgr. Jan Pořízek,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)